

Učbenik *Gradim slovenski jezik 5 – izdaja s plusom* so napisale Nana Cajhen, Nevenka Drusany, Dragica Kapko, Martina Križaj in Marja Bešter Turk. Namenjen je poučevanju slovenskega jezika v 5. razredu osnovne šole. Obsega 136 strani in vsebuje 23 učnih enot.

Učbenik spodbuja razvijanje vseh štirih sporazumevalnih dejavnosti: poslušanje, govorjenje in pogovarjanje ter branje in pisanje. Učenci besedila v učbeniku berejo ali poslušajo, se o njih pogovarjajo, presojujejo njihovo vsebino in zgradbo, pojasnjujejo svoje mnenje, opazujejo in povzemajo njihove značilnosti ter sami tvorijo podobna besedila, npr. sestavijo in obdelajo anketni vprašalnik ter rezultate predstavijo sošolcem, poiščejo (ne)umetnostno besedilo in ga predstavijo sošolcem glede na to, kaj so se o obeh vrstah besedil naučili, tvorijo opis rastline. Ob vsebinah učnih enot bogatijo svoje besedišče ter razvijajo svojo jezikovno, slogovno in metajezikovno zmožnost, pa tudi jezikovno, narodno in državljansko zavest.

Učbenik je zasnovan tako, da učence spodbuja k samostojnemu učenju. Omogoča transakcijski, konstruktivistični, problemski pouk in sodelovalno učenje, tj. naloge spodbujajo učence k temu, da so dejavni, da z opazovanjem, primerjanjem in razmišljanjem sami postopoma gradijo svoje znanje, rešujejo probleme in med seboj sodelujejo, npr. napišejo doživljajski spis in ga drug drugemu pregledajo.

Vprašanja in naloge so različnega tipa in zahtevnostne ravni. Spodbujajo različne oblike dela, npr. individualno, skupinsko, delo v dvojicah, in medsebojno odgovornost učencev, npr. učenci si morajo tvorjena besedila izmenjati, pregledati, se opozoriti na napake in se o besedilih pogovarjati. Naloge učence navajajo na to, da ti svoje odgovore oz. mnenje utemeljujejo. Nekatere naloge zahtevajo, da naj učenci napisano besedilo pošljejo po e-pošti učitelju ter ga prosijo za pregled in nasvet za izboljšavo besedila. S tem se med učiteljem in učencem krepi sodelovanje, učiteljeva kakovostna individualna povratna informacija pa učencu pomaga izboljšati znanje. Pri nekaterih nalogah morajo poiskati odgovore pri starših, učitelju, v knjigah ali na spletu. S tem se po eni strani krepi samostojnost učencev in njihova kritičnost, ker morajo iz knjig ali s spleta poiskati uporabne podatke, po drugi strani pa tudi sodelovanje, če odgovor dobijo pri starših ali učitelju.

Učenci usvajajo in nadgrajujejo znanje postopno in sistematično. Z opazovanjem in primerjanjem sami prihajajo do spoznanj. Povzetki spoznanj in pravila so sicer v učbeniku napisani v obliki kratkih in razumljivih besedil, vendar nepopolnih, zato jih morajo učenci sami dopolniti z vstavljanjem manjkajočih besed. Dopolnjena besedila morajo nato prepisati v zvezek. Prepisovanje končnih spoznanj v zvezek je smiselno, ker učenci s tem utrjujejo novo usvojeno znanje, ki so ga s svojo dejavnostjo sami zgradili.

Vsaka učna enota se konča z navodilom, da naj se sošolci med seboj pogovorijo o tem, kaj so se naučili. Pomembno je, da učitelj spodbuja učence, da naj razmislijo o tem, kaj so se naučili in kaj bi radi še izvedeli, ker na ta način učenci bolj zavestno usvojeno znanje.

Učbenik *Gradim slovenski jezik 5 – izdaja s plusom* je dosledno zasnovan, pregleden in zgledno oblikovan. Besedni del dopolnjujejo fotografije in humorne ilustracije. Odlikuje ga celostna sistematična zasnova, ki učence spodbuja k razmišljanju, povezovanju znanja z izkušnjami, samostojnemu usvajanju novega znanja, medsebojnemu sodelovanju, h kritičnemu (samo)vrednotenju in k povzemanju naučenega. Učbenik je skladen s sodobnimi spoznanji jezikoslovne/slovenistične stroke in z učnim načrtom za slovenščino ter primeren za starostno stopnjo učencev, ki jim je namenjen.

Dr. Lara Godec Soršak

24. 2. 2020